

PLAN DZIAŁANIA

KT 229

ds. Kawy, Herbaty i Kakao

STRESZCZENIE

KT 229 ds. Kawy Herbaty i Kakao zajmuje się przede wszystkim opracowywaniem/wdrażaniem norm z zakresu działalności normalizacyjnej nw. komitetów ISO zajmujących się zagadnieniami dotyczącymi Kawy, Herbaty, Kakao.

ISO/TC 34/SC 15 Kawa

Sekretariat: ICONTEC

Zakres Standaryzacja w zakresie kawy i produktów kawowych, obejmująca w szczególności łańcuch kawowy od kawy zielonej do konsumpcji. Normalizacja obejmuje terminologię, pobieranie próbek, metody badań i analizę, specyfikacje produktów oraz wymagania dotyczące pakowania, przechowywania i transportu.

ISO/TC 34/SC 8 Herbata

Sekretariat: BSI

Zakres Standaryzacja w dziedzinie herbaty (*Camellia sinensis*) obejmująca dziedziny norm dla różnych rodzajów herbaty, metod badania jakości (w tym sensorycznej i składu), dobrej praktyki produkcyjnej (w tym transportu), ułatwiającej przejrzystość jakości herbaty dla handlu międzynarodowego, aby zapewnić spełnienie oczekiwań konsumentów co do jakości herbaty.

Normy ISO/TC 34/SC 18 Kakao

Sekretariat: NEN

Zakres Standaryzacja w dziedzinie kakao, w tym między innymi terminologia, pobieranie próbek, specyfikacje produktów, metody badań oraz wymogi i kryteria weryfikacji dotyczące odpowiednio określenia zrównoważonego rozwoju i identyfikowalności kakao.

CEN/TC 415 Zrównoważone i identyfikowalne kakao

Sekretariat: NEN

Zakres

Opracowanie norm(-y) określających wymagania i kryteria weryfikacji odpowiednio dla określenia zrównoważonego rozwoju i identyfikowalności kakao;

1 ŚRODOWISKO BIZNESOWE KT

1.1 Opis środowiska biznesowego

Na działalność gospodarczą objętą zakresem KT znaczący wpływ mają następujące uwarunkowania polityczne, gospodarcze, techniczne, prawne, społeczne i/lub aspekty regionalne/międzynarodowe:

Herbata, kawa, i kakao to kategorie asortymentowe, które są dostępne prawie w każdej placówce handlu.

Herbata, wraz z kawą i kakao, należy do popularnych używek spożywanych na całym świecie. Surowcem podstawowym występujących na rynku herbat są liście i nierozwinięte pędy krzewu herbacianego rodzaju *Camellia*. Największymi producentami herbaty są Indie, Chiny, Sri Lanka i Kenia. Występujące na rynku herbaty są w większości przypadków mieszankami różnych gatunków, przygotowywanymi przez firmy handlowe według własnych receptur.

Kawa Rynek kawy to nie tylko same ziarna, ale także wszystko, co wiąże się z przygotowaniem naparu oraz cała otoczka jej konsumpcji. W związku z modą na zdrowe odżywianie wzrasta także spożycie kawy bezkofeinowej, polecanej zwłaszcza osobom o obniżonej tolerancji na kofeinę oraz smakoszom, którzy filiżanki aromatycznego espresso nie potrafią odmówić sobie nawet późno w nocy. To także idealny produkt dla osób cierpiących na nadciśnienie oraz kobiet w ciąży i matek karmiących. Zainteresowaniem konsumentów cieszy się również kawa niskodrażniająca, która została przygotowana specjalnie dla żołądkowców, czyli osób cierpiących na dolegliwości żołądkowe, po wypiciu naparów przygotowanych z kawy tradycyjnej.

Ziarno kakaowe i proszek kakaowy Pochodzące z Ameryki Południowej kakao uprawiane jest obecnie także w obszarach przyrównikowych Afryki i Azji. Kakao otrzymuje się z nasion drzewa kakaowego *Theobroma cacao*. Nasiona kakao zawierają ponad 50 % tłuszczu, około 20 % białka i około 10% węglowodanów. Spośród innych składników ważna jest obecność alkaloidów, m.in. teobrominy i kofeiny. Kakao uzyskuje się przez sproszkowanie tzw. kuchenki kakaowej, otrzymywanego z miazgi kakaowej, alkalizowanej lub niealkalizowanej, z ewentualnymi dodatkami. Około 40 % światowych dostaw kakao pochodzi z Wybrzeża Kości Słoniowej.

Znaczącą dla branży producentów kakao i wyrobów czekoladowych organizacją w naszym kraju jest Stowarzyszenie Polskich Producentów Wyrobów Czekoladowych i Cukierniczych POLBISCO. Stowarzyszenie jest członkiem m.in. Federacji Gospodarki Żywnościowej. Na poziomie UE Polbisco jest członkiem organizacji Caobisco, Europejskiego Stowarzyszenia Przemysłu Czekoladowego, Ciastkarskiego i Cukierniczego.

1.2 Wskaźniki ilościowe dotyczące środowiska biznesowego

Poniższe wskaźniki ilościowe opisują środowisko biznesowe, w celu wsparcia działań KT poprzez zapewnienie niezbędnych danych:

Euromonitor International, który zajmuje się m.in. badaniem rynku herbaty na świecie oszacował wartość polskiego rynku w 2013 r. na 2,185 mld zł. Polscy konsumenci postrzegają herbatę, zwłaszcza czarną jako niezbędny produkt i pokazali, że trudno im z niej zrezygnować. W 2013 roku, rozwój nowych linii produktów skupił się wokół herbat owocowych i ziołowych - powstały nowe interesujące kombinacje smaków. Jednak to wciąż czarna herbata stanowi największy segment rynku herbaty. Według danych GUS, w 2013 roku, Polska sprowadziła do kraju łącznie 32 tysiące ton herbaty, z czego 28 tysięcy stanowiła czarna herbata. Według raportu firmy badawczej Nielsen w 2013 roku, jej udział w sprzedaży detalicznej wyniósł 58,9 proc. całego rynku, a jej wartość wyniosła 1,295 mld zł. Drugą pozycję zajmuje herbata ziołowa z udziałem 14,2 proc., trzecią – Earl Grey (10,2 proc.). Pomniejsze segmenty to herbata zielona, która zajmuje 8,1 proc. rynku, następnie owocowa – 7,1 proc., oraz czerwona z udziałem na poziomie 1,3 proc. Pozostałe herbaty stanowią 0,4 proc.

Dane Euromonitoru wskazują, że wartość rynku kawy w Polsce w 2013 roku przekroczyła 5 mld zł. W nadchodzących latach przewiduje się stały wzrost o ponad 1 proc. Rocznie. W Polsce 90 proc. dorosłej populacji deklaruje, że pije kawę, więc rynek konsumentów jest bardzo duży. Nie pijemy jeszcze jej dużo w porównaniu z innymi krajami, bo jest to około 3 kg rocznie, ale jeśli patrzymy na kraj jako całość, to pod względem konsumpcji jesteśmy na 11. miejscu na świecie. W przeliczeniu na ilość naparu przeciętny Polak wypija w ciągu roku 95 litrów kawy. W czołówce spożycia od lat utrzymują się Brazylia, Stany Zjednoczone oraz Niemcy, gdzie na mieszkańca przypada około 10 kg ziaren. Wysoko są również kraje skandynawskie, gdzie pity napar jest znacznie mocniejszy niż w pozostałych krajach i choć jego spożycie jest niższe, to w przeliczeniu na ziarna kawy Skandynawowie są liderami (ok. 15 kg na mieszkańca).

Rynek kaw ziarnistych wart jest obecnie 100 mln zł. Jak wynika z danych Mokate w ciągu 12 miesięcy (do czerwca 2013 r.) wzrósł o 25 proc. i wszystko wskazuje na to, że dalej będzie się intensywnie rozwijał. Tego wzrostu można się spodziewać m.in. na podstawie rosnącej popularności ekspresów do kawy. Bardziej, bo o 57 proc., wzrosła wartość kawy w kapsułkach. Na razie segment jest wart 35 mln zł.

Największym rynkiem kakao jest dzisiaj Europa z największą konsumpcją kakao w Holandii, Niemczech, Francji i Wielkiej Brytanii. Region Azji Pacyfiku jest rynkiem rosnącym intensywnie a w tym regionie szczególnie rośnie spożycie kakao w Malezji. Niekorzystną okolicznością jest malejąca produkcja kakao w Wybrzeżu Kości Słoniowej, głównym do tej pory producencie kakao.

2 OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC KT

Głównymi odbiorcami norm opracowywanych przez KT 229 są kontrolne instytucje rządowe i prywatne oraz producenci.

Dostępność Polskich Norm opracowanych przez KT 229, uwzględniających opinie członków i zainteresowanych środowisk, gwarantuje zharmonizowaną terminologię i możliwość stosowania zwalidowanych metod analitycznych, gwarantujących uzyskanie powtarzalnych i odtwarzalnych wyników. Nie dubluje się badań, których celem jest wybór odpowiedniej metody, przez co oszczędza się czas. Dostępność zharmonizowanych metod może być dla przemysłu i handlu skutecznym narzędziem kontroli jakości co do przestrzegania wewnętrznych i innych przepisów, w tym prawnych, odnośnie deklarowanych składników, jak kofeina w kawie czy polifenole w herbatie. Normy dotyczące surowca mogą ułatwić obrót handlowy, służąc jako podstawa kontraktów między producentami/dostawcami a odbiorcami kawy, herbaty i ziarna kakaowego

3 CZŁONKOSTWO W KT

Każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w KT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem KT. Każdy członek KT realizuje zadania KT poprzez swoich reprezentantów.

Aktualny skład KT jest podany na stronie www.pkn.pl w wykazie OT.

4 CELE KT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

4.1 Cele KT

Współpraca z CEN/TC 415; , ISO/TC 34/SC 8, ISO/TC 34/SC 15, ISO/TC 34/SC 18 – opiniowanie nowych dokumentów, udział w okresowych przeglądach norm ISO/EN, udział w posiedzeniach tych TC/SC, udział ekspertów w pracach WG.

Okresowe przeglądy Polskich Norm własnych pod kątem aktualności ich postanowień.

Wprowadzanie do zbioru PN Norm Międzynarodowych i Europejskich metodą tłumaczenia dotyczących terminologii i metod badawczych dla kawy surowej i palonej, herbaty, ekstraktu kawy naturalnej, ekstraktu herbaty, ziarna kakaowego i proszku kakaowego.

Normy te pozwolą na kontrolę przestrzegania wewnętrznych i innych przepisów prawnych.

4.2 Strategia ustalona do osiągnięcia celów KT

W celu osiągnięcia powyższych celów KT 229 przyjęto następującą strategię:

- Analiza oczekiwań stron zainteresowanych problematyką związaną z rynkiem kawy, herbaty i kakao.

- Poszukiwanie sponsorów i wykonawców prac normalizacyjnych, wśród producentów oraz różnych organizacji zainteresowanych.

4.3 Aspekty środowiskowe

Tematyka działalności KT 229 nie jest bezpośrednio powiązana z aspektami środowiskowymi.

5 CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC KT I PROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN jest wprowadzany do programu KT. KT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac KT znajduje się na stronie www.pkn.pl, w Wykazie OT, po wybraniu numeru właściwego KT.

Drugi element numeru tematu normalizacyjnego wskazuje numer Podkomitetu Technicznego opracowującego temat, np. numer tematu normalizacyjnego XXX.1.XXXX oznacza wykonywanie w KT XXX PK 1 (Podkomitecie Technicznym nr 1 Komitetu Technicznego XXX). Jeżeli drugi element przyjmuje wartość zero oznacza to, że TN jest opracowywany w KT.

Czynniki wpływające na realizację prac KT 229, to np. brak środków finansowych, brak wykonawców projektu.

6 WYKAZ PROPOZYCJI TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEVIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Aktualnie brak jest tematów normalizacyjnych, dla których KT przewiduje pozyskanie zamawiających w ramach prac na zamówienie